

ע"פ 8988/18 - נאווה גבראל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 8988/18

לפני: כבוד הרשמת שרית עבדיאן

המעוררת: נאווה גבראל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

סיווג הליך

החלטה

1. נגד המעוררת, בן זוגה ונאשמים נוספים הוגש כתב אישום. המעוררת זוכתה ואילו בן זוגה הורשע. המעוררת השיגה, בגדר ההליך שבכותרת, על החלטת בית המשפט המחוזי לחילוט רכוש בעקבות הרשעת בן זוגה. כיצד יסווג הערעור שהוגש – כערעור פלילי, כפי שהוגש על-ידי המעוררת לכתחילה, או שמא כערעור אזרחי?

רקע עובדתי וההליכים הצריכים לעניין

2. כאמור, נגד המעוררת ובן זוגה, יחזקאל גבראל זוננישוילי (להלן: יחזקאל), ונגד נאשמים נוספים הוגש כתב אישום שייחס להם עבירות של סחר בסם מסוכן ועבירות סמים נוספות. המעוררת זוכתה בפסק-דין של בית המשפט המחוזי מיום 14.9.2016, ואילו יחזקאל הורשע. יחזקאל והמדינה, מזה ומזה, ערערו לבית משפט זה על פסק-דין של בית המשפט המחוזי – יחזקאל על עצם ההרשעה, והמדינה על קולת העונש שהוגש על יחזקאל. בית משפט זה דחה

עמוד 1

את שני הערעורים למעט בכל הנוגע לרכיב החילוט, בקובעו כי יש להורות על חילוט רכוש בשים לב לכך שהוכרע כי יחזקאל הוא "סוחר סמים", וזאת בכפוף למתן אפשרות לטוענים לזכות ברכוש להשמיע את טענותיהם (ע"פ 307/17 זונשייילי' מדינת ישראל, פסקה ט"ז (21.3.2017) (להלן: ע"פ 307/17)). בנסיבות אלו, הושב התיק לבית המשפט המחוזי לשם שמיעת טענותיהם של הטוענים לזכות ברכוש כמתואר.

3. בהחלטתו מיום 4.11.2018 הורה בית המשפט המחוזי על חילוט הרכוש (להלן: החלטת החילוט). הערעור שבכותרת, אשר הוגש על-ידי המערערת כערעור פלילי, נסב על החלטת החילוט.

טענות הצדדים

4. לאחר הגשת הערעור, הגישה המדינה בקשה לשינוי סיווגו של ההליך שהוגש לערעור אזרחי בהפנותה להוראות סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסחחדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים). המערערת, מן העבר השני, טוענת כי מכיוון שהייתה נאשמת בהליך שהתנהל בבית המשפט המחוזי, מעמדה הוא לא כשל טוען "חיצוני" לזכות ברכוש אלא כשל מי שהיה חלק מן ההליך הפלילי. על כן, כך לטענתה, קמה לה זכות להגשת ערעור פלילי על החלטת החילוט.

דין והכרעה

5. סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים קובע כי ערעור של מי שטוען לרכוש שחולט בהליך פלילי יהיה "בדרך שמערערים על החלטה בעניין אזרחי". לפיכך, ערעורים שהוגשו לבית משפט זה על החלטות חילוט על-ידי מי שטוען לזכות ברכוש – בין אם לפי פקודת הסמים המסוכנים, לפי לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 או לפי סעיף 39 לפקודת סדרה הדין הפלילי (מעצרו חיפוש) [נוסחחדש], התשכ"ט-1969 – סווגו כערעורים אזרחיים (ראו: ע"פ 8755/12 סבן' מדינת ישראל (31.12.2012); ע"א 8487/09 ניצני' מדינת ישראל, פסקה 7 (27.10.2013); ע"פ 515/16 פלוני' מדינת ישראל (8.3.2016); ע"א 6892/16 כהן' מדינת ישראל (28.5.2017) (להלן: עניין כהן); ע"פ 10092/17 צרניק' מדינת ישראל, פסקה 14 (1.2.2018). עוד ראו: ע"פ 7925/11 לוינ' מדינת ישראל, פסקאות 16-17 (30.8.2012) העוסק בהגשת ערעור על-ידי טוענת לזכות נגד החלטה לתפיסת נכסים של נאשם שנמלט).

6. לא למותר לציין כי אף ערעור על החלטת חילוט זמני מכוח סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים, אשר אפשרות הגשתו על-ידי הטוען לזכות ברכוש הוכרה בפסיקה כ"פרקטיקה מתקנת", סווג גם הוא כערעור אזרחי (ראו: ע"פ 4852/14 מורגנשטרן' מדינת ישראל, פסקה 4 (6.8.2014); ע"פ 5233/17 פלוני' מדינת ישראל (26.7.2017); ע"פ 9009/18 "בשבילהכבוד בע"מ"נ' מדינת ישראל (4.2.2019) (להלן: עניין בשביל הכבוד)).

7. בהחלטת הנ"ל בעניין בשביל הכבוד עמדתי על הטעמים לסיווג הליך ערעורי מטעמו של הטוען לזכות ברכוש מחולט כערעור אזרחי. בין השאר ציינתי כי ככלל הפן האזרחי בערעור המוגש על-ידי טוען לזכות ברכוש מחולט יהיה הפן הדומיננטי וכי האינטרס של מגיש ההליך גם הוא אינטרס קנייני של שמירה על זכויותיו ברכוש (עוד ראו: ע"פ 1982/93 בנקלאומילישראל בע"מ' מדינת ישראל, פ"ד מח (3) 238, 247 (1994); ע"א 3343/05 טאהאנ. מדינת ישראל

(11.07.2005) (להלן: עניין טאהא).

8. להשלמת התמונה אציין כי ערעור של טוען לזכות ברכוש נגד החלטת חילוט סווג בעבר כערעור אזרחי גם במקרים שבהם הוגש ערעור מקביל על-ידי הנאשם. ברם, לצורך היעילות הדיונית, לעיתים שמע בית המשפט את שני הערעורים יחדיו (ראו, למשל: ע"פ 7376/02 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נז (4) 558 (2003); ע"א 7929/12 מוראדיני מדינת ישראל (28.1.2013); עניין כהן, בפסקה 3).

9. מהו, אפוא, דין סיווגו של הערעור שבכותרת, אשר הוגש על-ידי מי שהייתה נאשמת בבית המשפט המחוזי אולם זוכתה בדיון ומאוחר יותר נדחו טענותיה כטוענת לזכות ברכושו של בן-זוגה שהורשע באותה פרשה?

10. לאחר ששקלתי בדבר סבורני כי יש לסווג את ההליך כערעור אזרחי. אכן, בתחילת דרכו של ההליך הפלילי שנוהל בבית המשפט המחוזי הוגדרה המערערת כנאשמת שכן כתב האישום בפרשה הוגש גם נגדה. ואולם, בהמשך הדרך זוכתה המערערת בפסק-דין של בית המשפט המחוזי. פסק-דין זה סתם את הגולל על ה"מקטע הדיוני" של המערערת כנאשמת בהליך הפלילי, ומאז זיכיה היא כבר אינה מהווה עוד "בשר מבשרו" אף שזה המשיך להתקיים ביחס לנאשמים אחרים שהורשעו. כעת, מעמדה של המערערת בהליך הפלילי נובע אך ורק מכוח טענותיה לזכות ברכוש שחולט. הדברים עולים גם מפסק-דין של בית משפט זה בע"פ 307/17 שבו נקבע כי התיק יושב לבית המשפט המחוזי על מנת לתת לטוען לזכות ברכוש להשמיע את טענותיו, ואף מהחלטת החילוט. משכך, יש לראות את המערערת כמי שטוענת לזכויות ברכוש, וכפועל יוצא מכך – כמי שיש לה זכות להגשת ערעור אזרחי על החלטת החילוט.

11. אשר על כן, אני קובעת כי הערעור שבכותרת יסווג כערעור אזרחי.

המזכירות תפתח תיק מתאים. המערערת תשלם את האגרה בשיעור הקבוע בדיון עד ליום 14.2.2019. בהתחשב במהות ההליך (ראו: עניין טאהא) יועמד העירבון על סכום מתון בסך של 8,000 ש"ח, אשר יופקד אף הוא עד לאותו מועד. בהיעדר תשלום או הפקדה יימחק ההליך או יירשם לדחייה, לפי העניין.

המזכירות תתיק את ההחלטה בתיקי השופטים.

ניתנה היום, ל' בשבט התשע"ט (5.2.2019).

שרית עבדיאן
ר ש מ ת